

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4065/2023
27.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Петар Бојовић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Електропривреда Србије“ Огранак ХЕ „Бердап“ Београд, кога заступа пуномоћник Жарко Аћимовић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2984/20 од 25.11.2022. године, у седници одржаној 27.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2984/20 од 25.11.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 8401/10 од 18.06.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је пргивор литиспеденције истакнут од стране туженог, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде штете исплати 99.896.345,00 динара, са законском затезном каматом од доспећа сваког износа досуђеног правноснажним пресудама Општинског суда у Кладову П 481/93 од 20.10.1993. године и од 18.11.1993. године, до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2984/20 од 25.11.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставовима другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотуно утврђеног чињеничног стања.

Тужени је поднео одговор на ревизију тужиоца са захтевом за накнаду трошкова.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04 и 111/09) који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП, („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон) и утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог и 09.03.1987. године на свом радном месту задобио је повреду на раду којом приликом му је откинут део домалог прста десне руке. Пресудом Општинског суда у Кладову П 481/93 од 20.10.1993. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужени обавезан да му на име накнаде штете у виду разлике између примања која би тужилац остварио по основу рада као ... и месечног износа инвалидске пензије за период од 01.02.1990. године до 30.06.1993. године уз умањење од 10% исплати износ од 22.101,00 динар, а такође је обавезан да од 01.07.1993. године из истог основа за будуће исплати разлику примања коју би тужилац остварио на пословима ... месечно и месечног износа инвалидске пензије умањено за 10% са законском затезном каматом од доспећа сваке рате до исплате уз обавезу тужиоца да туженом благовремено достави чек, као доказ о висини примљене пензије. Допунском пресудом истог суда П 481/93 од 18.11.1993. године тужени је обавезан да тужиоцу досуђени износ од 22.101,00 динар исплати са каматом која тече од 03.07.1993. године до исплате на који начин је допуњена изрека првостепене пресуде од 20.10.1993. године. Тужилац је 13.05.1994. године, поднео предлог за извршење на основу наведених правноснажних пресуда тражећи да се одреди извршење ради наплате трошкова поступка, камате и главног дуга. Решењем о извршењу Општинског суда у Кладову И 186/95 од 05.07.2004. године, одређено је извршење против извршног дужника, овде туженог на основу наведених правноснажних пресуда ради исплате дугованог износа од 10.920,21 динар са законском затезном каматом од 01.01.2004. године до исплате, а на име мање исплаћене разлике између износа инвалидске пензије и примања која би тужилац остварио по основу рада као ... и исплате разлике по том основу за временски период ближе означен у тим пресудама. Решењем Општинског суда у Кладову Ипв 71/04 од 16.09.2004. године, одбијен је као неоснован приговор тужиоца, као повериоца и приговор његовог пуномоћника који су изјављени против решења о извршењу И 186/95 од 05.07.2004. године. Утврђено је да је у поступку извршења наведених правноснажних судских одлука изведен доказ вештачењем од стране Економског факултета у Нишу, Института за економско истраживање који је у свом налазу и мишљењу од 19.01.2004. године, закључио да је тужени у обавези да тужиоцу исплати 10.920,01 динар, у складу са налогом Врховног суда Србије Гзз 45/02, те је на основу тог налаза и донето решење Општинског суда у Кладову И 186/95 од 05.07.2004. године, које је затим потврђено решењем Ипв 71/04 од 16.09.2004. године. Наведени износ је исплаћен тужиоцу у тренутку када више није било хиперинфлације, када је уведен нови динар и проглашена конвертибилност новог динара тако да је курс динара фиксиран за немачку марку у односу 1:1 што произилази из исказа судског вештака,

као и да је тужени вршио исплате тужиоцу на име ренте у виду разлике између инвалидске пензије коју је примао и зараде коју би остваривао на раду код туженог до 2010. године, када је испунио услове за старосну пензију.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиоца за накнаду штете, налазећи да је тужиочево потраживање по наведеним правноснажним судским одлукама исплаћено у извршном поступку, тако што је извршено вредновање дејства инфлације и исплаћен ревалоризовани износ од 10.921,00 динар, а затим је тужени своју обавезу уредно извршавао у периоду када није било хиперинфлације (чиме би новчана вредност била обезвређена) до одласка тужиоца у старосну пензију, па тужилац нема право на накнаду инфлаторне штете у траженом износу на основу одредаба чланова 154, 189. и 190. Закона о облигационим односима. Указивање тужиоца на дуго трајање парничног и извршног поступка, као један од разлога за обезвређивање новчаног потраживања које је досуђено тужиоцу правноснажним пресудама, по становишту нижестепених судова није основ одговорности туженог као послодавца, нити постоји узрочно-последична веза између радње или пропуштања туженог и евентуалне штете.

По оцени Врховног суда неосновано се ревизијом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права.

Према члану 278. став 2. Закона о облигационим односима, ако је штета коју је поверилац претрпео због дужниковог задоцњења већа од износа који би добио на име затезне камате он има право захтевати разлику до потпуне накнаде штете. Суд ће, узимајући у обзир и околности које су наступиле после проузроковања штете досудити накнаду у износу који је потребан да се оштећеникова материјална ситуација доведе у оно стање у коме би се налазила да није било штетне радње или пропуштања (члан 190.ЗОО). Инфлаторна штета је, дакле, она штета која настаје у условима високе инфлације, а затезна камата ту штету не може да покрије, при чему је смисао накнаде да сачува вредносну супстанцу новчане обавезе.

У конкретном случају према утврђеном чињеничном стању, тужиочево потраживање по наведеним правноснажним судским одлукама исплаћено је у извршном поступку, тако што је у том поступку извршено вредновање дејства инфлације и исплаћен ревалоризовани износ од 10.921,00 динар, а затим је тужени своју обавезу по пресудама извршавао у периоду када није било деловања хиперинфлације до одласка тужиоца у старосну пензију. Ревизијским наводима тужиоца се указује да је реч о инфлаторној штети насталој услед деловања хиперинфлације 1993. године, што је општепозната чињеница и што је довело до тога да се износ досуђен правноснажним пресудама Општинског суда у Кладову потпуно обезвреди. Међутим, позивањем на погрешну примену материјалног права ревизијским наводима се заправо оспорава утврђено чињенично стање и чињенични закључак да је у извршном поступку извршено вредновање дејства инфлације и исплаћен ревалоризовани износ досуђеног износа на основу обављеног вештачења. Како се према члану 398. став 2. ЗПП, ревизија не може изјавити због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, то су ови ревизијски наводи оцењени као ирелевантни у конкретном случају.

Имајући у виду изнето, на основу члана 405. ЗПП Врховни суд је одлучио као у изреци.

Захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију је одбијен, на основу члана 150. и 161. став 1. ЗПП, јер ово нису били потребни трошкови за вођење парнице.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић